

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

Вирішуючи це завдання студенти актуалізують знання з метаболізму амінокислот і водорозчинних вітамінів в умовах, що наближені до життєвої ситуації. У процесі виконання завдання студенти закріплюють нові знання, одночасно з цим, викладач може звернути їх увагу на хімічну природу ферментів, які беруть участь у метаболізмі триптофану.

Завдання 2: Вчені намагаються виявити генетичні причини β -таласемії у 50 пацієнтів. При молекулярному тестуванні отримані такі результати: каріотип: 46, XY; флуоресценція *in situ* гібридизація: відсутність дублювання або делеції в локусі β -глобіну на хромосомі 11. Ген β -глобіну пацієнтів був клонований та додатково очищений за допомогою електрофорезу, що демонструє значно усічений білок β -глобіну. Мутація, якого з наступних процесів відповідальна за β -таласемію 50 пацієнтів?

Розв'язання цього завдання дозволяє викладачеві з'ясувати успішність перенесення знань про структуру гемоглобіну та закономірності його синтезу. За даними ВООЗ 3 мільйона людей у всьому світі страждають на таласемію, тому детальні знання про це захворювання необхідні лікарю. Особливу увагу заслуговує той факт, що після колективного обговорення клінічного завдання отриману інформацію можуть відтворити студенти, яким важко даються готові відомості, викладені в підручнику. Отже, процес вирішення клінічних завдань не тільки мотивує розумову діяльність студента, а й сприяє розвитку культури наукової мови студента, яка стане в подальшому частиною загальної культури сучасного лікаря.

Висновок. Клінічні завдання в курсі «Біологічна хімія» можна використовувати на практичних заняттях, що проводяться у формі керованої самостійної роботи, а також можна включати в підсумкові заняття.

Рішення клінічних завдань дозволяє визначити рівень підготовки студентів. Клінічні завдання мотивують студентів до пізнавальної діяльності, що передбачає наближення студента до простору професійної лікарської практики.

УДК 378:37.014.6:005.6

ОСОБЛИВОСТІ ОПИТУВАННЯ СТЕЙКХОЛДЕРІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Я.С. Коробейникова

**Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
м. Івано-Франківськ, Україна**

Постановка проблеми. Згідно закону України «Про вищу освіту» прийняті нові підходи щодо якості освітніх процесів, які вимагають нових процедур щодо організації процесів створення освітніх програм, забезпечення їх якісної реалізації [1]. У всіх навчальних закладах прийняті власні положення «Про систему внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу». Важливого

значення у процесі визначення якості освітньої діяльності надається організації та проведення маркетингово-моніторингових та соціально-психологічних досліджень стейкхолдерів, а саме: цільових груп абітурієнтів, студентів, викладачів, випускників, роботодавців. Ефективним методом врахування думки стейкхолдерів є опитування, воно відіграє основну роль у забезпеченні відповідною інформацією. Реалізація методу анкетного опитування передбачає застосування спеціального опитувальника - анкети, що самостійно заповнюється респондентом. Від змісту та процедур опитування в значній мірі бенеть залежати результати опитування. Тому визначення структури, змісту та процедури опитування є актуальною методологічною проблемою в системі визначення якості освітнього процесу.

Мета досліджень. Окреслення основних проблем системи опитування та підходів до змісту анкет різних груп стейкхолдерів освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу. Моніторинг освітнього процесу є складовою частиною системи освітнього моніторингу, яка передбачає збирання, оброблення, зберігання й розповсюдження інформації про стан освіти, прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки та основних тенденцій її розвитку, розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень стосовно підвищення якості надання освітніх послуг закладом та ефективності функціонування освітньої галузі в цілому [2]. Основними критеріями щодо здійснення моніторингу мають бути:

- об'єктивність із метою максимального уникнення суб'єктивних оцінок, врахування всіх результатів (позитивних і негативних), створення рівних умов для всіх учасників;
- валідність для повної й усебічної відповідності пропонованих контрольних завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість критеріїв виміру й оцінки, можливість підтвердження позитивних і негативних результатів, які отримуються різними способами контролю;
- надійність результатів, що отримуються при повторному контролі, який проводять інші особи;
- врахування психолого-педагогічних особливостей передбачає диференціацію контрольних і діагностичних завдань;
- систематичність у проведенні етапів і видів досліджень у певній послідовності та за відповідною системою;
- гуманістична спрямованість із метою створення атмосфери доброзичливості, довіри, поваги до особистості, позитивного емоційного клімату.

Ми проаналізуємо результати опитувань, проведених у минулі роки, стейкхолдерів освітньої програми «Туризм» в ІФНТУНГ. Практичний досвід проведення опитувань стейкхолдерів показав необхідність диференційованого підходу до процесу опитування. Отже, основними групами були студенти, випускники спеціальності, роботодавці (наявні та потенційні).

Нами була розроблена система анкетування, яка спрямована на визначення якості освітніх послуг, що включає в себе визначення ступеня задоволеності навчальним процесом студентів і їх успішність на ринку праці та формується з таких питань, як зміст освіти, обсяг навчального навантаження та мотивації студента до навчання. Питання стосуються також доцільного обсягу навчального навантаження та наповнення якісним змістом навчальних дисциплін. Досвід проведення попередніх опитувань свідчить, що студенти прагнуть отримати більше практичних навиків професійної діяльності, тому пропонують, щоб у структурі навчання більше було практичних занять, які є особливо важливими для спеціальності «Туризм» [3]. Опитуваннями, які проводила кафедра власними силами, були охоплені майже 90 % студентів спеціальності. Проте, в першому інтернет-опитуванні, яке організував відділ якості освітнього процесу університету у 2020 році приймало участь близько 20 % студентів спеціальності. Можна вважати, що це пілотний проект, який згодом матиме більше поширення. Так, в першому інтернет-опитуванні в Києво-Могилянській академії приймали участь близько 18 % студентів ВНЗ [4]. На наш погляд, тут також загострилася проблема мотивації студентів: на успішність людини в її професійній діяльності впливає не тільки зовнішнє середовище та освітній процес, але й внутрішнє - тобто бажання та прагнення молодої людини стати добрим фахівцем. Саме усвідомлення потреби в знаннях, які пригодяться в майбутньому і є причиною зацікавленого відношення до навчання. Жодні досконалі системи навчального процесу не будуть ефективними при низькій мотивації студентів отримати нові знання та навички, необхідні в професійній діяльності та активно приймати участь у освітньому процесі як зацікавлена сторона. Звідси випливає інша проблема. При визначення якості викладання мотивовані студенти будуть звертати увагу на зміст та процес викладання. Для невмотивованих студентів найкращим викладачем буде той, котрий найменш вимогливий, лояльний щодо випадків плагіату тощо, хоча може і не володіти навчальним матеріалом, не застосовувати інноваційні підходи та навіть порушувати правила організації навчального процесу.

Анкети опитування різних груп стейкхолдерів мають мати різний зміст. Так, анкети випускників можуть містити можливість висловлення власних думок щодо організації навчального процесу у ВНЗ, особливо цінними будуть поради випускників, які працюють за фахом, що здобули в університеті. Анкети ж роботодавців можуть містити запитання, які стосуються рекомендацій щодо необхідних знань і вмінь студентів, які вони здобувають в процесі навчання. Спільними ж запитаннями для цих груп можуть бути запитання щодо необхідності та рівня набуття студентами soft-skills, тобто комплексу неспеціалізованих, надпрофесійних навичок, які відповідають за успішну участь у робочому процесі, високу продуктивність і, на відміну від спеціалізованих навичок, не пов'язані з конкретною сферою.

Таким чином, врахування думки стейкхолдерів вищої освіти до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур є важливим в забезпеченні її якості. Це фахові моніторингові дослідження, які потребують належної методичної та аналітичної бази для отримання валідних результатів, які дозволять розробляти адекватні управлінські заходи в галузі якості освітнього процесу.

Література

1. Закон України «Про вищу освіту». - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 4.03.2020).
2. Реформа освіти та науки - електронний ресурс - Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti> (дата звернення 20.02.2020).
3. Коробейникова Я.С., Юрчинин А.І. Опитування студентів як елемент менеджменту якості надання освітніх послуг / Я.С. Коробейникова. Науковий вісник Донбасу: електронне фахове видання., - № 1 (31), 2016. Режим доступу: <http://nvd.luguniv.edu.ua/>.
4. Звіт про опитування щодо якості викладання навчальних дисциплін. – Режим доступу: https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/569-zvit-pro-opytuvannia-shchodo-iakosti-vykladannia-navchalnykh-dystsyplin-naukma (дата звернення 2.03.2020).

УДК 004.032.26(043.2)

НЕЙРОМЕРЕЖІ ЯК ЗАСІБ ПОШУКУ АНОМАЛІЙ ДАНИХ

Л.М. Радзіховська, Д.Ю. Радзіховський

Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця, Україна

В сучасних умовах однією з перспективних галузей сучасної інформатики є нейроінформатика - це принципово новий підрозділ інформатики, що стосується аналізу та переробки інформації та базується на використанні моделей штучного нейрона та побудові на їх основі нейронних мереж.

Типовими задачами, що можуть бути вирішеними за допомогою нейронних мереж та нейрокомп'ютерів є: задача класифікації, автоматизація прогнозування, автоматизація процесу ухвалення рішень, управління, кодування і декодування інформації, розпізнавання образів та ін.

Нині нейронні мережі використовуються майже в усіх галузях і сферах діяльності людини: економіці, медицині, зв'язку і безпеці охоронних систем, обробці інформації. У галузі обробки інформації нейронні мережі застосовуються для обробки чеків, розпізнавання підписів, відбитків пальців і голосу [1].

Метою статті є аналіз можливостей застосування нейромереж для пошуку аномалій даних.

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняхівського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Особливості опитування стейкхолдерів освітнього процесу Я.С. Коробейникова	104
Нейромережі як засіб пошуку аномалій даних Л.М. Радзіховська, Д.Ю. Радзіховський	107
Роль актуальних новин у навчальному процесі В.В. Немченко, Г.В. Немченко	110
Особливості викладання дисципліни «Методологія наукових досліджень» Н.Й. Басюркіна	111
Основні тенденції змін у викладанні економічних дисциплін бізнес-спрямування у поточному навчальному році В.І. Колесник, С.Ю. Вігуржинська	113
Шляхи розвитку комунікативних компетенцій здобувачів освіти Т.В. Савченко	114
Шляхи забезпечення якості вищої освіти в Україні та ЄС Т.В. Константинова	116
Навчання за допомогою кейс-методу Г.М. Мурзановський	118
Інтерактивний підхід до викладання Англійської мови в аспірантурі М.А. Огренич, М.Є. Шепель, М.Л. Яковлєва	119
Оцінка інвестшпійної привабливості розробки проекту сонячних холодильних установ Т.В. Константинова	121
Особливості дуальної системи навчання у вищій школі А.Д. Салавеліс, І.М. Калугіна, С.М. Павловський	123
Розширення тематики кваліфікаційних магістерських робіт на кафедрі Технології зберігання зерна - вимога часу Т.В. Страхова, А.В. Борга, Л.Д. Дмитренко	124
Методичні підходи до викладання дисципліни «Товарознавство» в умовах глобалізації економіки О.В. Бочарова, О.І. Данилова	126
Ціннісно-мотиваційний компонент культури здоров'я студентів Т.П. Сергєєва, О.М. Кананихіна	128
Оптимізація процесу фізичного виховання студентів на основі застосування конструктивної моделі спортивно-орієнтованого фізичного виховання з використанням футзалу Д.В. Болтоматіс, О.В. Павлюк, Н.В. Павлова	131
Покращення якості освіти студентів за допомогою оптимальної організації їх навчальної діяльності С.В. Халайджі, Т.В. Захлевська	133
Методика викладання Фізики з урахуванням особливостей сучасного етапу О.Є. Сергєєва, С.Н. Федосов	135
Інтернаціоналізація вищої освіти в ОНАХТ С.Н. Федосов	136
Застосування синергетики у Вищій математиці А.В. Вітюк, В.Х. Кирилов, Н.В. Нужна	138